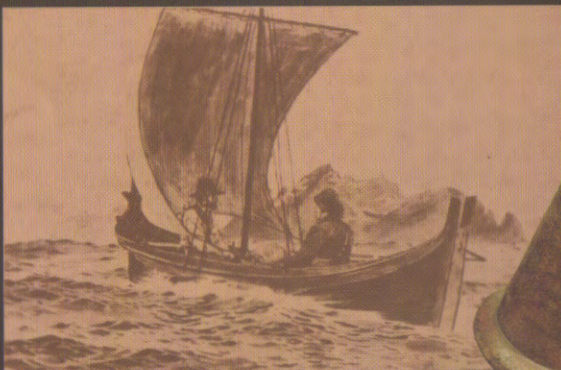
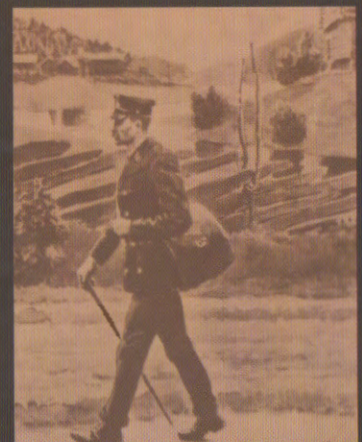
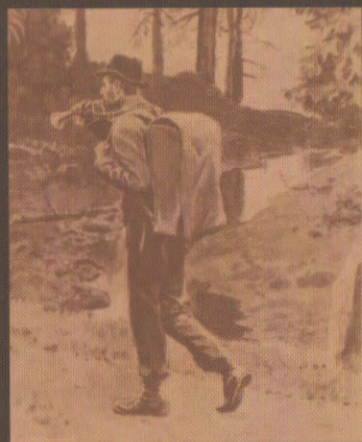

ROSENBORG Grafisk Kommunikasjon AS

Posten 350 år

*-historisk utvikling
i kommunene*

NAMDALSEID • FLATANGER • NAMSOS

Hannibal Sehested

er tillagt æren for å ha fått i stand et organisert Postverk i Norge. Som stattholder og visekonge fikk han i gang det norske Postverket ved et kongelig dekret i 1647.

Det begynte med fire postruter mellom «prinsipale» steder med avgang hver 14. dag. Fra Kristiania ble det satt i gang en rute gjennom Sverige til København, over Dovre til Trondheim, over Filefjell til Bergen, og en rute til Stavanger. Etter hvert kom også Nord-Norge og de øvrige byene med. Posten ble fraktet av gående eller ridende bud og med båt. I de første 200 årene hadde mange bønder dette som pliktjeneste. Trass i ensomt slit med postveska i ulendt terreng - i all slags vær - natt som dag - til alle årstider - mente mange at dette var bedre enn militærtjeneste, veiarbeid m.v.

I begynnelsen inneholdt postveska bare kongelig post. Den gikk porto-fritt og var dokumenter mellom embetsmennene. For handelsmenn og private var portoen så høy at den ble nærmest en ekstra skatt. Etter hvert ble det tillatt å sende brev med penger og aviser, men postmengden var fortsatt beskjeden.

1800-tallet førte med seg utvikling og vekst. Veiene i hovedrutene ble etter hvert kjørbare, og i 1805 fikk Nord-Trøndelag bedret postgang. Etter hvert fikk Gauldalen, Fosen og Indre Namdal bedret sine forbindelser. Posten tok i bruk egne dampskip langs kysten. Rutebåter ga sammen med jernbaneutbyggingen, hurtigere og mer regelmessig fram-sending med forbindelse også til utkantene.

Postmengden økte som en følge av bedre kommunikasjon og større lese- og skriveferdighet i befolkningen. Det ble vanligere å abonnere på aviser og blad, og det kom nye tjenester som pakkepost, trykksaker, postanvisninger og det populære postkortet. En portoreform som ga oss en lavere porto og frimerket, økte brevskrivningen.

Post er kommunikasjon. Bilen og flyet ga nye muligheter for hurtig postgang. Bedre veinett, spesielt etter siste krig, førte til flere landpostruter som med sitt servicetilbud ut over bygdene etterhvert gjorde post-åpneriene overflødige. Ny teknikk førte til maskinell sortering av post-sendingene.

Datateknologi forenklet behandlingen av pengetransaksjonene og gjorde ekspedisjons- og bokføringsrutinene på postkontorene enklere og mer effektive. I 1647 ble det sannsynligvis sendt rundt 1000 brev. I jubileumsåret ligger antallet rundt 2,5 milliarder sendinger. Mens brevet i 1647 brukte nærmere to uker mellom Trondheim og Oslo, er det i dag en selvfølge at det er framme neste dag. I dag er brevportoen noen kroner, i 1647 en liten formue. Det finnes i dag raskere kommunikasjon, men ingen som helt kan erstatte det postale nettverket - eller «underverket» som Tarjei Vesaas kaller det.

Postruter og Postveier

Noen organisert postgang nord for Trondheim, kom ikke i gang etter at forbindelsen Oslo-Trondheim var satt i drift. Mye skyldes krigen med svenskene, hvor fogderiene i Trøndelag ble beleiret og Trondheim hardt økonomisk rammet. Først ved tilbakeføringen av «Trondhjems len», i mai 1658, begynte forholdene å bli normale. Det ble derfor gjort et forsøk på å utvide postforbindelsen til den nordlige delen av landet i 1663. Posten skulle føres gjennom Trondelagsfylkene til Nordlandene og Finnmarken.

Finansieringen var basert på støtte fra de mest formuende i form av et pund fisk, gradert nedover til 8 mærker fisk. Postføringen skulle ikke påføre allmuen eller Kronen økte utgifter. Det viste seg snart at allmuen ikke var villig til å finansiere ordningen, og den førte ikke fram.

Stiftsamtmanden i Trondheim tilsatte postbønder til å føre posten gjennom hans len til Nordlands grense. Dette ble også bare en papirbestemmelse, da ingen visste når posten kom eller skulle gå. I 1686 ble det gjort et nytt forsøk ved at Nordlandsposten skulle gå fra Trondheim annen-hver tirsdag.

I begynnelsen var posten på private hender. Stattholderen i Norge, Hannibal Sehested, overdro rettighetene som et privilegium på 20 år, først til Henrik Morian, senere til Gabriel Marcelio og Albert Gyldensparre. Morian døde året etter at han mottok privilegiet.

Marcelio tok sitt liv i kjærlighetssorg og Gyldensparre trakk seg. Postverket ble da for-paktet bort til daværende stattholder, kongesønnen Ulrik Fredrik Gyldenløve. Han ble avløst av nevøene Kristian og Ulrik Kristian. Ulrik Kristian døde i 1719 uten livsarvinger.

Kongen la da Postverket under Generalpostamtet og det har siden vært drevet av staten. På grunn av krig og dårlig økonomi, gikk Nordlandsposten på den tiden bare 2 - 4 ganger i året.

I 1741 ble det satt i gang en ny ordning for posten til Innherred. Den skulle gå fra Trondheim hver 14. dag. Det ble tilsatt poståpner ved ferge-stedet i Stjørdal, og poståpnerforretningene ble

Edvin Helmersen Moe, postbud i Flatanger. Opplands-grenda ca 1920-30. Foto: Einar Aunet.

forøvrig overdratt til fogd Arnet i Skogn, løytnant Kluver i Verdal, fogd Tausan i Beitstad og lensmannen på Namdalseid, alle uten lønn.

Den nye postordningen ble heller ingen suksess da det var få brev, og postvesken gikk for det meste tom. Fra 1750 til 1759 ble postføringen forpaktet bort til postmesteren i Trondheim. Heller ikke han klarte å bedre postgangen og klagene over uregelmessig og dårlig postgang bare økte.

Regimentsposten gjennom Innherred

Namsos postkontor i 1911. Granjord, Jens Olsen, Damsleth, Høydahl.

En av årsakene til at det ikke lyktes å bedre postgangen gjennom Innherred til Namdalen, var konkurransen fra Regimentsposten.

Opprinnelsen til den er ukjent, men alt rundt 1740 hadde militæret sin egen postgang. Posten ble ført fram med gående bud, og selv om det var en langsom postgang, var den mer regelmessig enn den offentlige.

Rundt 1800 hadde Regimentsposten avgang fra Trondheim hver lørdag og med ankomst Skage i Namdalen torsdag uken etter. Retur fra Skage gikk på lørdag og var tilbake i Trondheim fredag.

Underveis var det flere sideruter. Bl.a. fra gården Frøset (senere Hegge) til Stod og Snåsa, og en

annen fra Hammeren til Nærøy prestegjeld. Mens den offentlige postekspresen reiste med tomme vesker, økte postmengden med Regimentsposten. Militæret skummet på den måten fløten av portoinntektene gjennom Innherred. Den posten som ikke gikk leilighetsvis, ble sendt med Regimentsposten, som etter hvert ble en alvorlig konkurrent til den offentlige.

Til slutt innså Postamtet at inntektene ikke sto i samsvar med den antatte postmengden. Det ble derfor gjort en undersøkelse som avdekket at militæret hadde en årlig inntekt på ca. 700 Rd. fra postføringen.

Saken ble tatt opp med Stiftsamtmanden, og det førte til at Regimentsposten opphørte høsten 1804.

Postgangen etter 1805

Første postkontor i Namsos, fra 1. august 1847.

Da Regimentsposten opphørte, ble den offentlige postgangen vesentlig forbedret. I Bindalen ble eieren av gården Terråk, Peder Knoph, utnevnt til postmester. Han skulle omorganisere Nordlandsekspresene og sørge for transport til Namdalen.

Kaptein Sommerschild ble tilsatt postekspeditør på Skage gård i Namdalen.

Den største og viktigste postmengden var på strekningen Trondheim - Namdalen, og ansvaret for å håndtere alt dette var for stort til å pålegges én poståpner. Det ble derfor bestemt at det skulle opprettes 8 poståpnerier på strekningen fra Trondheim til Bindalen. Postføringen ble satt bort til postbønder på vanlig måte. Som en passende betaling ble det foreslått 16 skilling på mila til lands og 24 skilling på mila med båt.

Posten skulle gå fra Trondheim på tirsdag hver uke, med retur fra Overhalla på lørdag. Det ble satt i gang bipostruter fra Stjørdalen til Frosta, fra Røra til Ytterøya, fra Mosvik til Værran, og fra hovedruten til Nærøy.

Året etter ble en bipostrute fra Spillum i Klingen, senere fra Vemundvik, satt i drift til Sør-Flatanger og Alte på Otterøya. Denne ruten varte fram til 1812, mens resten av postgangen fortsatte videre med små justeringer.

Overhalden var lenge det eneste poststedet i Namdalen og tok seg av alle postsaker i området. Først i 1847 ble det poståpneri i Namsos, som fikk post med en rute fra Spillum.

To år senere ble postgangen lagt om til Namsos. En ukentlig rute førte posten til Overhalden. På samme tid kom Grong poståpneri i drift og en rute sørget for forbindelsen til Overhalden hver 14. dag.

I 1861 kom det i gang en rute til Høylandet hver 14. dag, og samtidig fikk Grong post to ganger ukentlig.

Posten mellom Steinkjer og Namsos ble kjørt med hest, og først i 1907 ble det daglig postgang på denne strekningen.

Post med Tog og Bil

Otter Selvik. Bildet er tatt i 1942.

Etter at Rørosbanen ble åpnet i 1877, fraktet jernbanen nesten all posten sørfra til Trondheim.

Etter en tid ble det satt i gang arbeid med å utvide skinnegangen nordover. Første skritt ble tatt da strekningen Trondheim-Hell ble åpnet høsten 1881. Samtidig ble strekningen

til riksgrensen åpnet, og Meråkerbanens postekspedisjon satt i drift. Arbeidet med å føre skinnene videre nordover fortsatte, og i 1902 var strekningen Hell - Levanger ferdig.

Da det allerede var en postekspedisjon på Meråkerbanen, ble det straks satt i gang en tilsvarende ordning til Levanger under navnet Levangerbanens postekspedisjon.

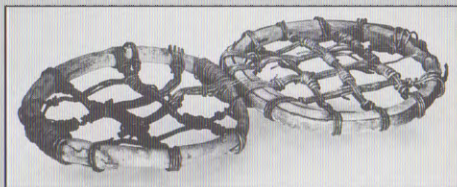
Anleggsarbeidet fortsatte videre nordover, og i 1905 ble banen åpnet fram til Sunnan og postekspedisjonen forlenget dit.

Det gikk lang tid fra jernbanen kom til Sunnan før videre utbygging fortsatte.

Først i 1926 ble strekningen til Snåsa åpnet, og i 1929 ble banen ført fram til Grong. I et forsøk på å bedre postgangen på strekningen til Mosjøen, ble det satt i gang en bilende rute i 1931. Jernbaneutbyggingen fortsatte, og høsten 1933 var det klart for prøvedrift fra Grong til Namsos.

Noe lenger tid tok det før strekningen fra Grong til Mosjøen stod ferdig, men sommeren 1940 ble den tatt i bruk. Etter hvert som de nye jernbanestrekningene ble bygget ut, fulgte postekspedisjonene etter, og mye av posten ble sendt fram med jernbanen. Levangerbanens postekspedisjon endret navn til Nordlandsbanens postekspedisjon i 1934.

Bruk av busser og egne biler gjorde over tid postekspedisjonene overflødige, og de ble avviklet. Postekspedisjonen Grong-Namsos ble lagt ned i 1959. Deretter fulgte ekspedisjonen i Nordlandsbanens dagtog i 1969, og i nattogene i 1988.

På bildet ser du hestetruger av tre og ståltråd brukt på hest under posttransport.

Namsosbåtene

De tre første båtene til Namsdalske Dampskipsselskap anno 1916.

En ny transportvei begynte etter hvert å ta form da dampskipene kom i bruk. Alt i 1838 åpnet Statens dampskip «Prinds Gustav» en rute nordover langs kysten kalt «Nordlandsruten». Statens nordlandsrute ble overtatt av private dampskip i 1865.

Det første dampskipsanløpet i Namsos var da «Nidelven» kom til byen i 1851. Statens dampskip fikk først regelmessige anløp i Namsos fra 1856.

Namsos Dampskipsselskab ble stiftet i 1867. Året etter ble deres første båt «Namsen» sjøsatt. Den fikk en omflakkende tilværelse mellom Namsos og Trondheim. Båten ble offisielt postførende i 1879, og fikk brevkasse ombord i 1886.

Et nytt skip kom til Namsos i 1875, kjøpt av byens borgere, og fikk byens navn, «Namsos». Skipet fikk noenlunde faste ruter til Trondheim og Folden. Senere oppsto det maskinproblemer med påfølgende reparasjoner. Dårlig økonomi førte til at den ble solgt i 1883 uten at den var registrert som postførende. I Ytre Namdalen var folk misfornøyd med at det ikke kom i stand

rutefart. De tok derfor saken i egne hender, og stiftet Kolvereid Dampskipsselskab i 1876.

Båten «Trio» ble kjøpt fra Trondheim. Båten fikk godtgjørelse for å frakte post mellom Trondheim - Namsos og Foldereid fra 1878. Selskapet gikk imidlertid konkurs i 1879, og båten ble senere solgt til det nye Namsos Dampskipsselskab.

Det nye selskapet samlet snart alle rederinteressene i Namsos i et selskap. I en periode fram til 1891, var forholdene noenlunde stabile med «Trio» i fart til Trondheim og «Namsen» til Folden.

Selskapene som trafikkerte Innherred inngikk et samarbeid i 1891 som fikk følger for farten på Namdalskysten. Overflødig tonnasje skulle settes inn fra Trondheim til Namsos. Samme år skiftet Namsos Dampskipsselskab ut «Namsen» med «Nauma». Namdalens Aktiedampskipsselskab ble stiftet i 1890, og deres første båt «Herlaug» kom i fart i 1891.

Trondheim- Namsos Postekspedisjon

«Ombord paa Stenkjærs og Indtrøndelagens dampskibsselskabers skibe i ruten mellem Trondhjem og Namsos opprettes fra 1. oktober 1894 postekspedition under navn af Tronhjem-Namsos».

Da Innherredsbåtene kom i fart på Namsdalskysten, ble det snart klart at Namsos Dampskibsselskab trengte bare en båt, og «Trio» ble tatt ut i 1892. Namsos Dampskibsselskab ble av økonomiske årsaker tvunget inn i et samarbeid med Indherreds Aktiedampskibsselskab i 1896. Deres første felles rute kom i 1897, og båtene fra begge selskapene fikk postekspedisjon om bord.

Namdalens Postekspedisjon

I 1891 står «Herlaug» oppført med 286 turer posttransport med kr. 3.000,00 i godtgjørelse. Ruten gikk mellom Namsos, Fosslandsosen, Faksdal, Jøen (Skjærstad), Salsnes (Mo), Lund, Salsbruget (Oplø), Strand i Kolvereid, Buøen, Kolvereid, Aarfor, Foldereid og Kongsmo. Det ble dessuten sendt post til Bangsund hver mandag og torsdag i sommerruten og i vinterruten hver tirsdag og fredag.

«Herlaug» fikk stort sett gå uten konkurranse, og fra 1.7.1898 fikk båten en postekspediter om bord og Namdalens postekspedisjon ble satt i drift.

Postekspedisjonen fikk tilført nye skip med «Rollaug» i 1902, og «Folla» i 1909. Som en forlengelse av bilruten Steinkjer-Rødhammer

Namsos Dampskibsselskab fikk i tillegg en ny båt, «Nauma», i 1909. Samarbeidet fortsatte til 1914 da Namsos Dampskibsselskab kjøpte ut Indherreds Aktiedampskibsselskab.

De overtok ruter, pakkehus, boder, kull-lager og dampskipet «Inntrønderen». Samtidig fikk selskapet tilført en ny båt som het «Åtfjord».

Postekspedisjonen endret navn til Nidaros-Namsos i 1930, og til Trondheim-Namsos postekspedisjon i 1936.

fram til Namsos, ble dampskipet «Ona» leid inn i 1912. Skipet ble kjøpt av busselskapet i 1916.

Da veien over Bangsund ble åpnet, ble båten overflødig, og solgt i 1924.

Namdalens Aktiedampskibsselskab inngikk en samarbeidsavtale med Torghattens Dampskibsselskab og Helgelandske Dampskibsselskab om samseiling i 1930. På grunn av dårlig lønnsomhet, trakk Namdalens Aktiedampskibsselskab seg i 1936.

Forholdene for lokalbåtene endret seg raskt i løpet av 1950-årene. Posten gikk mer over land, og Namdalens postekspedisjon ble lagt ned i 1960, og Trondheim - Namsos i 1961.

Ansvarlig redaktør: Jon Bakken
Stoff fra Namdalseid: Sissel Slørdal
Stoff fra Namsos: Hans Olav Trana
Stoff fra Flatanger: Inger Holmen
Forsiden: Hannibal Sehested, statterholder i Norge 1642-1650

Kilder: Postmuseet
Hans Berrum: Postens historie
Tore Gjelsvik: Skip og post i lokale ruter i Trøndelag
Tore Gjelsvik: Trøndersk posthistorie
Henrik Bartnes, Gamle Beitstaden

Namdalseid kommune

Handelsmann Joh. Westins bolig og butikk i Namdalseid sentrum. Tinglum Søndre bak til høyre og Tinglum Nordre bak til venstre. Huset pekte seg naturlig ut til sted for postutlevering, midlertidig, ettersom sentrum vokste og Namdalseid poståpneri lå ved Årgård skystasjon.

Elden poståpneri kom i virksomhet fra 1.10.1857 med gårdbruker Christian Anziøn som poståpner til en årlig godtgjørelse på 24 Sp. Poståpneriet lå på gården Årgård, som han hadde kjøpt i 1847. Poståpneriet holdt til på kjøkkenet i kårstua med posten samlet i et stort skap i den ene kråa.

På gården var det skystasjon med gjestgiveri og rettigheter til å skjenke de reisende en dram. Poståpneren drev også landhandel, bakeri, og et lite teglverk kom etter hvert i drift. Paul Edvard Anziøn tok over poståpneriet etter faren sin i 1889. Han hadde tatt over Årgård to år tidligere. Han ble med i kommunestyret fra 1872, og ble den nye Namdalseid kommunes første ordfører i 1904. Da han tok over, ble navnet på poståpneriet endret til Namdalseid.

Da han døde i 1906, fortsatte sønnen Martin Anziøn i stillingen som poståpner. Han ble avløst av handelsmann Johan P. Westin i 1910, og poståpneriet ble flyttet til forretningsgården hans på Tinglem.

Han hadde begynt med forretning i tidligere Namdalseidets Forbrugsforenings lokaler i 1900, som da var gått konkurs. Westin overlot stillingen til forhennevende lærer Odin Havik i 1919, som igjen ga ansvaret for poståpneriet til sønnen sin, Ola Havik, i 1939.

Poståpneriet flyttet til boligen hans. Han var poståpner til han gikk av med pensjon i 1972. Helga Elden tok over ansvaret for posten på Namdalseid, og i 1977 tok Olav

Bulling over. Postkontoret har i dag lokaler i Flerbrukshuset.

Nytt Elden poståpneri kom i drift fra 1.7.1889 med gårdbruker Christoffer Elden som poståpner. Poståpneriet lå på gården Elda, som han overtok fra broren sin i 1882. Han hadde flere tillitsverv, og satt flere perioder i kommunestyret før han ble ordfører i 1906, samme år som Paul Anzjøn, poståpner ved Namdalseid poståpneri, døde.

Han ble avløst av Ragna Gystad i 1921, og navnet på poståpneriet ble skrevet Elda fra denne tiden.

Hun ble etterfulgt av gårdbruker Sverre Elden i 1933, som var sønn av den første poståpneren, Christoffer Elden. Han hadde overtatt gården Elda da faren døde i 1932. Han ble etterfulgt Helga Elden i 1947. Poståpneriet ble lagt ned i 1961.

Rødhammer brevhus kom i drift fra 1.7.1908 på skysstasjon Rødhammer og med gårdbruker Martin Waade som styrer.

Veien over Eidet ble etter hvert bra, men fra Rødhammer og videre over «Andskaret», var den kupert og i dårlig stand.

Rødhammer ble et knutepunkt for trafikken, fordi sjøleia videre var en langt bedre reiseveg. Brevhuset endret status til poståpneri med brevhusstyreren som poståpner i 1910.

Navnet på poståpneriet ble skrevet Rødhamar fra 1921, og sønnen, gårdbruker Einar Waade, tok over i 1922. Han sa brått opp stillingen sin i 1942, da han kom i konflikt med okkupasjonsmakten. Dette skyldtes et bilde av Hitler, som havnet i ovnen i stedet for å hli hengt opp på veggen på poståpneriet.

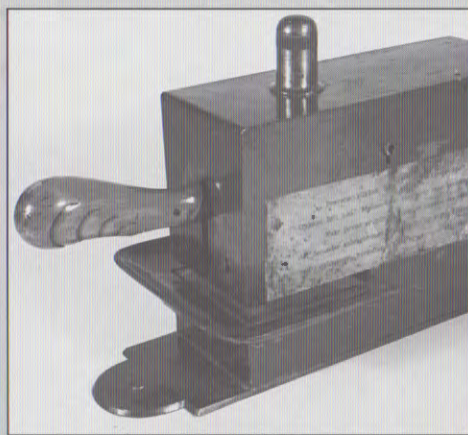
Poståpneriet var i dagligstua på gården. På den tiden var en ikke så nøye med åpningstiden, og folk hentet posten når de hadde tid. Mange nyttet anledningen til å stikke innom på søndag når de hadde fri, og det hendte også at noen banket på døra ved midnattstid for å hente posten sin. Husmora på gården serverte opp gjennom årene mange kopper kaffe på kjøkkenet. Da Waade sa opp, ble Jon Anzjøn tilsatt. Navnet på

poståpneriet ble endret til Sjøåsen i 1944. Sønnen hans, Sture Anzjøn, begynte som vikar ved poståpneriet i 1964 og ble fast tilsatt i 1969. Stillingen som poståpner ble gjort om til en stilling som kombinerte et fast ekspedisjonssted med landposttjeneste i 1974. Ekspedisjonsdelen ble lagt ned i 1996.

Tøtdal brevhus kom i drift på dampskipsanløpet fra 1.5.1914. Navnet ble skrevet Tøttal fra 1934. Ivar Mork er notert som første brevhusstyrer, men det er uklart om han tiltrådte stillingen. Gårdbruker Anton Brun ble tilsatt i 1914 og avløst av Andreas A. Brun i 1932. Brevhuset ble lagt ned i 1970.

Gryta brevhus kom i drift 1.12.1960 med Reidun Ingvaldsen som styrer. Brevhuset ble lagt ned i 1974.

Nord Statland poståpneri kom i virksomhet fra 1.10.1884 med post fra Namsos Dampskibsselskabs rute Namsos-Trondhjem. Handelsmann Justin Jørgen Elias Ekker ble tilsatt som poståpner. Han ble avløst av disponent Daniel Ekker i 1922, og fra 1959 fortsatte dampskipsekspeditor Erna Ekker Tveten. Elin Tveten Engen ble tilsatt poststyrer i 1986.

Første norske frankeringsmaskin. Konstruert av maleren Karl Uchermann i 1903. I alt var det atten maskiner i bruk i Norge fram til 1905

Flatanger kommune

Flatangers første postkontor.

Bjørø poståpneri kom i virksomhet fra dampskipssesongens begynnelse i 1853, dvs en gang i løpet av februar måned. Poståpneriet lå på dampskipsanløpet Bjørøen. I 1885 ble det satt i gang en postrute mellom Bjørø og Sydfladanger to ganger i uken. Fra 1894 ble navnet skrevet Bjørøen, og Bjørøy fra 1921.

Carl Steen ble første poståpner med en årlig godtgjørelse på 6 Sp. Han ble avløst av B.H. Solem i 1861 og av Henriette Solem i 1882. Handelsmann O.M. Løfsnes ble tilsatt i 1884 og etterfulgt av fru Petrine Løfsnes i 1912. Fra 1949 overtok dampskipsekspeditor og kjøpmann Petter Løfsnes stillingen. Poståpneriet ble lagt ned i 1968.

Sydfladanger poståpneri kom i virksomhet fra 1.1.1876 med en ukentlig bipostrute til Bjørø poståpneri. Skrivemåten i navnet ble endret til Syd-Flatanger i 1889, og til Sørflatanger i 1894. Handelsmann P. Lindseth ble den første poståpneren, som ble avløst av kirkesanger S. Lindseth

i 1895. Han ble etterfulgt av gårdbruker Alexander Lindseth i 1919. Rolf Lindseth ble tilsatt i 1936, og fra 1982 har Inger Alice Thunsør styrt postkontoret.

Opland poståpneri kom i virksomhet fra 1.7.1888 med ukentlig båtpost til Sydfladanger poståpneri. Navnet ble skrevet Oppland fra 1946.

Gårdbruker Albinus N. Jøssund ble den første poståpneren. Han ble midlertidig avløst av frk. Astrid Jøssund i 1917, inntil Osvald Jøssund ble fast tilsatt senere samme år.

Postbefordrer Hilmar Kvaløyseter tok over i 1947 og fortsatte til 1953, da han overlot ansvaret til dampskipsekspeditor Johannes Westby Sved. Han ble avløst av Åge Sved i 1991.

Utvorden poståpneri kom i drift fra 1.7.1891 etter anmodning fra

Dampskipsekspedisjonen og handelsstedet i Einvika, ca 1913.

Det gamle postkontoret på Lauvsnes som var i drift inntil 1. okt. 1968.

Adelide Sved, Jenny Aunet, Einar Aunet, Øystein Aunet, Edvin H. Moe (postbudet) og en ukjent.

oppsitterne på Innvorda og Utvorda. Navnet ble skrevet Utvorda fra 1921. Handelsmann Hans Olsen Utvorden ble tilsatt som poståpner. Han ble avløst av enke Mathilde Olsen i 1893, og hun ble etterfulgt av fru Anne Olsen i 1914.

Theodor Fjærli ble tilsatt i 1915, og fra 1917 tok Paulus Estensen over ansvaret for poståpneriet. Helga Kristoffersen ble ny poståpner i 1931, avløst av Inger M. Strøm i 1945.

Ragnhild Grøntvedt fortsatte fra 1949. Da hun døde i 1952, tok Kari M. Grøntvedt Myren over. I en periode i 1952, da hun hadde tjenestefri, ble poståpneriet styrt av Gudrun Dable, Nelly Torgersen og Petra Torgersen. Poståpneriet ble lagt ned i 1968.

Løvsnes poståpneri kom i virksomhet fra 1.1.1891 på dampskipsanløpet. Navnet ble senere samme år endret til Lausnes, for å bli skrevet Lauvsnes fra 1921. Oppsitterne i Lauvsnes ba om at det måtte bli satt i gang et poståpneri i 1890. På grunn av at losene på dampbåtene først måtte lære seg å kjenne innseilingen mellom holmer og skjær, gikk det ett år før båtene kunne anløpe stedet.

Handelsmann Justin Nicolaysen ble tilsatt poståpner. Han ble avløst av handelsmann Johan Fr. Sitter i 1894, som ble etterfulgt av Anna Sitter Bentzen i 1905. Hun overlot ansvaret til dampskipsekspeditor Johan A. Strand i 1919.

Fra 1920 ble handelsbestyrer Johannes Estensen ny poståpner. Han fortsatte til 1927, da damp-

Bildet viser D/S Bjørnars siste anløp av Nord-Statland. Dampskipet var postførende og gikk i trafikk mellom Trondheim og Namsos.

skipsekspeditor Thore Inderberg tok over. Telefonbestyrer Ingvald Hubak ble tilsatt i 1929. Astrid Hubak tok seg midlertidig av poståpneriet fra 1953, og Arvid Olsen Hubak fra 1954.

I en periode fra 1956 vikarierte han ved Åsen postkontor, og Astrid Hubak var tilbake som poståpner, inntil Ingvald Hubak kom tilbake i 1957. Fra 1976 har Inger H. Holmen styrt postkontoret.

Urholmen poståpneri kom i drift fra 1.10.1895. Oppsitterne på Sørneset søkte om å få poståpneri på Urdholmen, som var dampskipsanløp. Navnet ble skrevet Urdholmen fra 1921. Dampskipsekspeditor Odin Aune ble tilsatt som poståpner. Han ble avløst av Inga Aune i 1921. Hartvig Olausen ble tilsatt i 1925. Poståpneriet

ble da flyttet til huset hans på Hasvåg, og fikk navnet Hasvåg i Flatanger i 1928. Fra 1960 ble Kjellaug Jacobsen tilsatt i en kombinert stilling som landpostbud og poståpner. Postkontoret har i dag lokaler i huset hennes på Hasvåg.

Einviken brevhus kom i drift fra 1.1.1904. Like etter århundreskiftet tok kommunen opp arbeidet med å få et brevhus til Einvika.

Ekspeditor Th. Pedersen ble styrer av brevhuset. Han ble avløst av Isak J. Einvik i 1905. Brevhuset endret status til poståpneri på dampskipsanløpet med brevhusstyreren som poståpner i 1907.

Han ble avløst av Ingeborg E. Kværnø i 1941. Poståpneriet ble lagt ned i 1972.

Namsos kommune

Namsos postkontor idag.

Namsos poståpneri kom i virksomhet fra 1.9.1847. Byen ved utløpet av Namsen har ingen lang historie å se tilbake på.

Da ladestedet ble etablert i 1845, bodde det bare noen få mennesker på Bråholmen. Stedet vokste fort, for da poståpneriet kom i gang, var folketallet økt til 100 personer. Hvem som var første poståpner i Namsos er ukjent, men det første navnet i våre protokoller er Havig i 1855. Det er mulig at han styrte poståpneriet fra 1847.

I 1857 er Contoirbetjent Conr. Magnus Havig notert, og det er muligens samme person. Ellers vikarierte politibetjent D. Schielderup som poståpner, både i 1855 og 1858. Namsos poståpneri endret status til postkontor den 1.9.1866 da Nordlands postkontor på gården Ottersø ble lagt ned, og dets funksjoner ble overført til Namsos. Postmesteren ved Nordlands

postkontor, Ole Markusson Hegge, flyttet med, og ble Namsos sin første postmester med en gasje på 750 Sp. Han søkte avskjed i 1874, og K.R. Jahnsen fungerte midlertidig i stillingen fram til Johan Hilmar Dyblie ble utnevnt senere samme år. Han ble avløst av Hans Jørgen Hansen i 1890, som fortsatte fram til 1896, da han overlot stillingen til Carl Fridtjov Fjeldstad.

De nødvendige lokaler til postkontor var så godt som hele tiden blitt skaffet til veie av postmestrene. I 1916 kjøpte Postverket Namsos Sparebanks gård i Namsegata 5, som ble den første postgård i Namsos.

Johan Peder Jacobsen ble ny postmester i 1920, og han overlot ansvaret for postkontoret til Adolf Ulriksen i 1929.

Da krigen kom, ble en del utstyr flyttet til lokaler i Havikvegen like ved sykehuset. Postgangen var stort sett normal inntil tyskerne bombet byen

den 20. april 1940. Postmesteren måtte sammen med de som var igjen på kontoret, søke tilflukt i kjelleren. Verdiene ble låst inn i hvelvet, og mellom bombenedslagene ble huset forlatt. Størstedelen av byen brant ned. Det samme gjorde postkontoret. Postmesteren oppholdt seg i nærheten i påvente av at hvelvet ble så avkjølt at det kunne åpnes. Ved åpningen 5-6 dager senere, viste det seg at innholdet var så godt som uskadd. Postmesteren tok verdiene på en liten lastebil, og forlot byen med nattens mørke som beskyttelse mot eventuelle tyske flyangrep.

Postkontoret ble de første dagene evakuert til Høylandet i Namdalen. I slutten av april ble det ordnet lokaler i Lappeskolens klasserom. Postkontorets personale samlet seg også etter hvert her, og 8 dager etter bombingene ble postkontoret åpnet. Tyske tropper rykket inn i byen den 4. mai. Nye lokaler ble leid i Asbjørn Olsens hus i Overhallvegen i første halvdel av juni. I juni året etter kom det et nytt hus i samme gate som ble postkontorets tilholdssted. Okkupasjonsmakten avstatte Ulriksen i 1942, og tilsatte Frits T. L. Hald.

Etter krigen fikk Ulriksen stillingen tilbake, men gikk av like etterpå. Postkontoret flyttet inn i nye lokaler i Televerkets eiendom etter krigen. Hans Ragnvald Strand fortsatte som postmester fra 1946, og ble midlertidig avløst i 1950 av Sigurd Røthe, før Johan Gunthner Langness ble tilsatt senere samme år. Han ble etterfulgt av Torbjørn Weiseth i 1962, som overlot ansvaret til Steinar Aabø i 1972. Alf Pål Dahl ble postsjef i 1988 og Snorre Ness fra 1996.

Postkontoret fikk samlet sine avdelinger under samme tak i et nybygg i Carl Gulbrandsongate 2 i 1991.

Høyknes postkontor kom i drift fra 1.10.1969 med Olav Frang Olsen som styrer.

Bangsund poståpneri ble satt i virksomhet fra 1.4.1884 på Vaadegarden, med Thomas Iversen Bangsund som poståpner.

Han ble avløst av Lina Olsen Selnes i 1885, som overlot stillingen til bruksbestyrer Peder Anzjøn i 1896. Gårdbruker Gotfred E. Vaade tok over i 1898, og ble etterfulgt av tomteformann Martin Olsen i 1907. Dampskipsfører Andreas Sandvik ble ny poståpner i 1919. Fra 1927 ble Aagot Sandvik poståpner, og overlot stillingen til

Fra v.: Postmester Strand, Karl Torjusen, Arne Olsen, Sigurd Røthe, Aksel Fjelsted. Foran: Kristian Opdal og Anders Dahle.

Andreas Hoff i 1945. Siden 1987 har Marit Jacobsen vært styrer ved Bangsund postkontor.

Bangdalen poståpneri kom i drift den 1.7.1888 med post fra Bangsund poståpneri.

Utskiftningsformann Halfdan Romstad ble første poståpner. Han ble avløst av fru Barbro Romstad i 1893. Borghild Romstad tok over stillingen i 1925, og året etter fortsatte Signy Romstad. Fru Borghild Romstad ble poståpner i 1931, og ga ansvaret over til landpostbud Arne Nesjan i 1948. Han fortsatte til poståpneriet ble lagt ned i 1963.

Spillum i Namdalen er først nevnt som postuttagersted fra 1847 med en årlig godtgjørelse på 6 Sp. Det ble lagt ned i 1849.

Fra 1.7.1894 ble det satt i drift et brevhus med navnet **Spillum** og med post fra landpostruten Namsos-Selnes. Handelsmann Erik Spillum var styrer av brevhuset. Brevhuset endret status til poståpneri under navnet Spillum i Namdalen i 1906. Det fikk post med ruten Stenkjær-Namsos, og brevhusstyreren fortsatte som poståpner. Poståpneriet hadde lokaler i hjemmet hans. Han ble avløst av gårdbruker Oddmund Spillum i 1934.

Odveig Spillum ble midlertidig tilsatt i 1945, og overlot stillingen senere samme år til Leif Jentoft Skogmo. Poståpneriet ble flyttet til boligen hans i 1945, for så å bli flyttet til lokaler i Skogmo's butikk i 1947.

Svein O. Melgård ble poståpner i 1975, og fra 1978 fikk poståpneriet lokaler i Samvirkelaget på Lauvhammeren. Navnet på poståpneriet ble endret til Spillum fra 1975.

Vemundvik poståpneri kom i virksomhet fra 1.7.1892 på dampskipsanløpet Alhusstranden. Navnet ble endret til Alhusstrand i 1941. Handelsmann Iver Gløkken ble tilsatt som poståpner. Han ble avløst av Hans Kristian Gløkken i 1921.

Fra 1954 styrte dampskips ekspeditør Ingolf Olaf Gløkken poståpneriet. Fra han sluttet i 1977, ble poståpneriet styrt av vikarer fram til Berit Johannesen ble tilsatt i 1981.

Elvalandet poståpneri kom i virksomhet fra 1.10.1918 på dampskipsanløpet Vikan.

Disponent Chr. Duna ble tilsatt som poståpner i en stilling som i de første årene var ulønnet. Han ble i 1941 avløst av Arne Duna, som fortsatte til poståpneriet ble lagt ned i 1982.

Myrvik brevhus kom i drift fra 1.6.1907 med dampskips ekspeditør Elias Sivertsen Myrvik som styrer. Han ble avløst av gårdbruker Johan Myrvik i 1914. Brevhuset ble lagt ned i 1967.

Gjøen poståpneri er første gang nevnt i en bekjentgjørelse fra 1831 i postruten mellom Trondhjem og Nordland postcontoir. Det første tegnet på postføring i området skriver seg tilbake til 1787, da Brakstad i Fosnes er nevnt som postgård.

Navnet Gjøen er videre nevnt i portotabellene fra 1833, og fra 1837 til 1847. I «Forklaring til poststedenes beliggenhet 1848» var navnet endret til Fosnæs, og ligger i Fosnæs prestegjeld. I portotabellene fra 1849 til 1851 skrives navnet Fosnæs (Gjøen) og senere bare Fosnæs.

Poståpneriet lå på gården Seierstad fram til 1851, men ble da flyttet til gården Foslandsosen i Vig (Otterøy). Navnet på poståpneriet ble endret til Foslandsosen i 1877, og fra 1898 ble det skrevet Foslandsosen.

De første som tok seg av posten er ukjent, men i 1834/35 er en timesedel underskrevet av Nergaard, som muligens var poståpner på denne tiden.

Mads Thorsen ble tilsatt som poståpner i 1851. Han ble avløst av handelsmann Peter Prytz i 1875. Dampskips ekspeditør og handelsmann Ole Devik tok over i 1904, og ble etterfulgt av Ida Aagot Sund i 1947. Poståpneriet ble flyttet til huset hennes, som lå i nærheten av kaia og butikken. Da hun sluttet i 1967, fikk poståpneriet lokaler på toppen av Osabakken, i et tilbygg til det huset Sparebanken Midt-Norge har der i dag. Da hun sluttet, tok Sverre Sørgård over. Han ble avløst av sin datter Brita Romstad i 1976.

Finnanger brevhus ble satt i drift den 1.7.1914 med gårdbruker og ekspeditør Morten og Johan Finnanger, som styrte brevhuset annethvert år. I de siste årene før brevhuset ble lagt ned i 1963, styrte Meiner og Sverre Finnanger brevhuset annethvert år.

Skorstad brevhus ble satt i drift 1.2.1909 med Konrad Skorstad som styrer. Brevhuset endret status til poståpneri med Skorstad som styrer alt i 1910. Stillingen var ulønnet fram til 1913 da årlig lønn ble satt til kr. 150,00.

Aleksander Skorstad tok over stillingen i 1932, og posten ble hentet på gården hans. Da han begynte med handel i Sjøbakken, ble poståpneriet flyttet dit. Poståpneriet endret status tilbake til brevhus i 1964, og Skorstad fortsatte som styrer inntil brevhuset ble lagt ned da han døde i 1968.

Hovik brevhus kom i drift fra 1.4.1932 i ruten Foslandsosen-Sandvik. Navnet ble skrevet Hovikja fra 1934. Brevhuset ble styrt av Kristen Hovik. Han ble avløst av gårdbruker Ole Hovik i 1939.

Ole Hovik flyttet brevhuset til gården sin. Han overlot ansvaret til gårdbruker Kåre Hovik i 1959. Brevhuset ble lagt ned i 1960.

Hoddøy i Namdalen poståpneri kom i virksomhet fra 1.7.1967 i stedet for et tidligere brevhus. Dampskips ekspeditør Ole Hoddø ble tilsatt som poståpner. Poståpneriet ble lagt ned i 1972.

Hoddøy i Namdalen brevhus kom i virksomhet fra 1.5.1973 med Karin Hoddø som styrer. Brevhuset ble lagt ned i 1974.

Posten har kombinert det beste fra 2 verdener - 350 års tradisjon, kunnskap og erfaring, med morgendagens teknologi.

Vi i Posten ønsker et fortsatt godt samarbeid i årene som kommer.

